

XIV. ÉVF. • 101. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
május 8 Péntek
5691 ÉV Ijar 21

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929.

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
utca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KULFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vétnek fel

UJ KELET

Dr. Ramasetter Robert

Budapest

Disztér 11 e 8

Jorga, Fildermann és Cuza

El voltunk készülve rá, hogy az Országos Zsidó Párt megalakulása nemcsak lelkes és örömteljes megnyilatkozásokat fog kiváltani, de akadnak majd olyanok is, akiknek kised politikai köreit zavarni fogja ez a pártalakulás és igyekezni fognak annak jogosultságát és várható sikereit már előre vitássá tenni. Így számoltunk vele, hogy a bukaresti román zsidók egyesülete (U. E. R.) veszélyeztetve fogja érezni nehezen fenntartott látzat-pozícióját és mindent el fog követni, hogy akadályokat gördítsen a Zsidó Párt lendületes megszervezése elé. A mai nappal a UER már meg is kezdette offenzíváját a Zsidó Párt ellen, mégpedig megszokott harci módszeréhez képest nem nyíltan, hanem a háttérben meghúzódva lövöldözi méregettezt nyíltan.

Az első frontvonalba ez alkalommal az ország egyik demokratikus lapját ültette, amely eddig mindig becsületesen szallott sikra a kisebbségi jogok és magava tett minden jogos kisebbségi serelmet. Ez a demokratikus lap most eles támadást intéz a Zsidó Párt ellen és mélyen elítéli a zsidóságnak azt a törekvést, hogy mint kisebbség kíván elhelyezkedni ebben az országban. Nem kell tulajgy éleslátás az a, hogy felfedezzük ennek a személytől ellentmondásnak az okát. A szóbanforgó lap tulajdonosai ugyanis zsidók, mégpedig asszimiláns román zsidók s így érthető miért szimpatikus lettük minden demokratikus kisebbségi megnyilatkozás, ha nemzsidókról van szó és miért fáznak egy a zsidó kisebbségi gondolatnak még a szellőjében is. Szintén saját pozíciójukat féltik a feltörekvő zsidó kisebbségi megmozulástól. Pedig súlyosan tévednek. A Zsidó Párt nem akarja az ő köreit zavarni s ha valaki azt hiszi magáról, hogy zsidó származása ellenére a román nép tagjává válhat s oda befogadhat, ám teljesüljön kívánsága, senki őt ebben az elhatározásában nem fogja gátolni, legkevésbé a Zsidó Párt. Egyetlen a román nemzet van hivatva arra, hogy eldöntse, vajjon befogadjja-e maga közé ezeket a zsidókat, vagy sem. Mindenesetre le kell szögeznünk azt a fontos kontrasztot, amely a zsidók által fenntartott demokratikus sajtóban a zsidó-kérdés körül megnyilatkozik.

A tegnapi ideérkezett Adeverul a Zsidó Párt megalakulásával kapcsolatban a következő figyelemreméltóakat közli:

Kapjuk az értesítést, hogy új párt alakult a „Zsidó Nemzeti Párt“. Ezen alakulat értelmi szerzője néhány erdélyi bukovinai zsidó politikus, akik a tárgyalások csatlakozása után a körülmények hullámainál hányatva bejutottak a román parlamentbe.

Ezt az előnyt szeretnék maguknak a zsidók megőrizni természetesen. Arra esetre, ha a helyi kombinációk nem bizonyulnának elegendőnek, biztosítani kerülnék maguknak az egész ország területén leadótt szavazatok hasznát. Ezért határozták a zsidó nemzeti pártnak a román királyságra való kiterjesztését. Bár egyen kevés szavazatot is kapnának itt, de a szavazatok összesítésénél hozzájárulnak adni az Erdélyben és Bukovinában leadótt szavazatokhoz, ahol a jelöltek a választáson maradnak.

De ha az erdélyi és bukovinai zsidók kisebbségnek tekintik magukat — a román királyság részleges választáson Mayer paktumot kötött a kisebbségi pártok blokkjával — de a régi királyság

zsidói nem tekintik magukat etnikai kisebbségnek. Ők mindig is románoknak mondták magukat, ebben a minőségükben kérték politikai jogokat s ezen a címen is kapták meg azokat.

A régi királyságbeli zsidók részt vesznek a román közéletben, mint román tanárok, írók, művészek és újságírók s felfogásuknak megfelelően, szét vannak széledve a különböző román pártokban. Amennyiben pedig meg kell védeniök bizonyos speciális zsidó érdekeket, úgy ezeket az U. E. R. név alatt ismert szervezetet képviseli. Ez az U. E. R. egyik, vagy másik román párttal karöltve küzd követeléseikért, amennyiben az illető pártok ezeket a követeléseket magukévá teszik. Így az U. E. R. Tache Jonescu, az elhunyt illusztris demokrata vezér pártjával lépett kartellbe, máskor a taranistákkal, legutóbb pedig a liberálisokkal.

Valahogyan anakronisztikus és bizarr dolog a román zsidóknak egy zsidó nemzeti pártot beszélni s megpróbálni izolálni őket egy politikai gettóba, amikor ők a román lélek komplexumában akarnak maradni, úgy, ahogyan azt tették volna s ahogy annál is inkább teszik ezen jogok elnyerése óta.

A régi királyságbeli zsidók, amennyiben nem tagjai különböző román pártoknak, az U. E. R. körül csoportosulnak s ennek jelszavait teszik magukévá, úgy, ahogyan ezeket a jelszavakat anakronizálják.

A Zsidó Párt az egész zsidóság egyesülése, világnézeti felfogásra és árnyalatra való tekintet nélkül

Dr. Fischer József erdélyi pártelnök nyilatkozata a Zsidó Párt célkitűzéseiről

Dr. Fischer József, az Országos Zsidó Párt erdélyi szervezetének elnöke, akit felkértünk, hogy nyilatkozzék a Zsidó Párt célkitűzéseiről és kilátásairól a különböző álló választásokon, a következő kijelentéseket tette az Uj Kelet munkatársainak:

— Egész közéleti tevékenységemet évek óta arra állítottam be, hogy Románia zsidóságát egy egységes politikai szervezetben lássam egyesítve és elégtétellel állapítom meg, hogy hosszas és bizonyos körülmények miatt nehéz tárgyalások után végre sikerült megalakítani az egységes Zsidó Pártot, amely az alakuló gyűlésen elfogadott programnak megfelelően

egyesülése az egész zsidóságnak világnézeti felfogásra és árnyalatra való tekintet nélkül.

Egy évtizedes ideál valósult meg és örömmel konstátálom, hogy a párt elfogadott programja lehetővé teszi minden zsidónak a párt keretében való elhelyezkedést és azt, hogy felvegye a küzdelmet a zsidóság politikai, vallási, szociális, kulturális és gazdasági érdekeinek megvédéséért. Bármily sokat fáradoztunk is a párt megalakításáért, valójában alig van valami érdemünk annak létrehozásában, mert végeredményben az idők érlelték azt meg. A párt most már ellenállhatatlan lendülettel szívja fel magába a romániai zsidóság összes eleven erőit abba a nagy egységbe, amely minden zsidó érdekek egyaránt lesz hordozója és védelmezője.

— A mi célunk világos: egyenrangú polgári akarunk lenni az országban, nemcsak papíron, de a valóságban is.

Utunk, amelyen ezt megvalósítani akarjuk, nyilegyenes: harc a törvényességért és a jogegyenlőségért, a román állam magasabb érdekeinek tiszteletben tartásával és a legösszintébb barátságban az összes ittélő népekkel. Végzetes tévedés azt hinni, hogy a Zsidó Párt izolálni fogja a zsidóságot az országban élő többi népek

a szervezet volt elnöke, dr. Stern Adolf megfogalmazta. Politikai körökben nem jósolnak sikert az erdélyi és bukovinai zsidó politikusoknak.

Eddig szól a cikk, amelyre frappánsul találó a bibliai mondás: „A hang a Jákobé, de a kéz az Ézsaué“. A hang az Adeverul, de a kéz az UER-é. Még nem is olyan rég történt, még mindannyian emlékszünk rá, amikor Fildermann dr., az UER elnöke, a nyilvánosság előtt kijelentette, hogy ő is etnikai kisebbségnek tekinti a zsidóságot. A politikai konjunktura akkor ugyanis így kívánta. Még nem is olyan rég Fildermann dr. azt is kijelentette, hogy nem zárkózik el az önálló zsidó lista gondolatától sem, ha nem sikerült valamelyik román párttal megegyezést létesíteni. És ime, hol vannak ma már ezek a kijelentések, az UER teljesen és fenntartás nélkül ráfutott az asszimiláció vezire, amely perhorezskál minden kisebbségi megnyilatkozást s tovább kívánja folytatni a zsidóság eddigi kétlaki, méltatlan látzat-életét.

Ez a kis cikk nagyon is átlátszó ahhoz, semhogy észre ne venné mindenki annak igazi célzatát. Már maga az, hogy folyton „Zsidó nemzeti párt“ról beszél, holott a most megalakult párt neve „Romániai Zsidó Párt“ mutatja, hogy mi volt a cikkirő célja. Az UER a Zsidó Párt megalakulása folytán nagyon érzi a talajt a lába alatt, ezért igyekszik diszkreditálni a Zsidó

tól, akár a többségtől, akár a kisebbségtől. Ennek éppen ellenkezője az igaz.

A körülöttünk élő népekkel szembeni viszonyunk és a magunk alkotmányjogi helyzetének precíz megállapítása ki fog küszöbölni minden surlódási felületet, amely eddig úgy politikai, mint kulturális, vagy más téren a tisztázatlan helyzet miatt elkerülhetetlen volt és megteremt az alapjait egy harmónikus együttműködésnek.

— Öszintén szólva magam sem reméltém az első pillanatban, hogy szervezkedésünk erdélyszerte ilyen egyöntetű visszhangra fog találni, de az a tény, hogy ugyszólván percről-perce kapunk kisebb-nagyobb városokból értesítéseket a Zsidó Párt helyi tagozatainak megalakulásáról, a legkétségtelenebb bizonyossága annak, hogy

nem lesz egyetlen zsidó sem Erdélyben, aki a Zsidó Párt hívó szavára sorompóba ne álljon.

Az ország többi részeiben is ugyanilyen lelkesedés fogadta a Zsidó Párt megalakulását és mindenütt leirhatatlan örömmel fogadták a hírt, hogy végre több mint egy évtized után az egész ország zsidósága megtalálta az utat, amely össze terel bennünket a mindnyájunkat egybefogó Zsidó Pártban.

— Az első politikai lépés, amelyet a megalakult Zsidó Párt tesz:

a választási küzdelemnek önálló listával való felvétele.

Sokkal élesebbek ma az ellentétek az egyes pártok között, semhogy a zsidóság az egyikhez, vagy másikhoz való csatlakozással veszélyeztethetné azt a semlegeséget, amelyre a zsidó érdekek hathatós védelme céljából mindenkiféltől szüksége van. Együttal azonban erőpróba is az önálló zsidó lista, amely tanúságot fog tenni amellett, hogy vagyunk és konstru

Pártot a román közvélemény előtt. Különösen ma van fokozott szüksége erre, mert holnap már ki fog derülni, hogy az ország zsidóságának megsemmisítő többsége a Zsidó Párt mellett van s hogy a UER csak egy egészen vékony felső réteget képvisel.

Ma azonban az UER még mint az ország zsidóságának képviselője jelent meg liberális támogatással a kormány előtt és ennek nevében alkudott ki mandátumot a maga számára. Bukarestből érkező jelentés szerint Fildermann dr. már meg is kötötte a paktumot a kormánnyal, amely szerint az UER öt helyet fog kapni a kormány listáin. Ugyanakkor azt is jelent a táviró, hogy Cuza professor kijelentette, hogy a jelenlegi választásokon a kormányt fogja támogatni. Csodálatos utjai vannak a véletlennek. Anátol France mondására kell gondolnunk: „a véletlen végeredményben: Isten“. Van bizonyos magasabb összefüggés a dolgok között és így kerül egymás mellé Iorga, Fildermann és Cuza neve. Kell-e ehhez még kommentár? Van itt még szükség propagandára, hogy kire szavazzon a zsidó: a Cuza által támogatott és az UER-rel súlyosbított kormánylistára, vagy pedig a Zsidó Párt listájára, amelyen azok szerepelnek, akik tényleg a zsidóság érdekeit fogják képviselni? Hisszük, hogy a választásokon a zsidóság csattanó feleletet fog adni erre a kérdésre.

tív erőt képviselünk az országban, amely minden körülmények között számot tart arra, hogy figyelembe vegyék.

— Zsidó szeretettel üdvözlök minden testvért, aki most a Zsidó Párt zászlója alá csoportosult és ezzel részesevé vált annak a történelmi jelentőségű ténynek, amely a zsidóság új politikai útját van hivatva megszabni.

A Zsidó Párt listavezetői vasárnap indulnak propaganda útjukra

A Zsidó Párt erdélyi tartományi végrehajtó bizottsága tegnap este tartott ülésen elhatározta, hogy a megyei tagozatok munkájának és programjának megkönnyítése és a jelölések és a választásokkal kapcsolatos teendők gyors lebonyolítása érdekében az erdély és bányai megyék listavezetői vasárnap kerületükbe utaznak, hogy felvegyék a Zsidó Párt megyei tagozataival a kapcsolatot.

A megyei tagozatok egyébként máris rendkívül eredményes munkát végeztek. A vidéki tagozatok megszervezése meglepően erős lépésekkel halad előre. Az eddigi eredményekből máris konkrétan megállapítható, hogy az önálló zsidó lista sánszai rendkívül kedvezőek. A különböző politikai pártok igyekeztek ugyan kapcsolatokat keresni egyes zsidó szavazókkal, ezek a kísérletek azonban meghiúsultak a zsidó lista imponáló erkölcsi fölényén és teljesen kizárt dolog, hogy bármelyik párt számottevő szavazatot tudna elhódítani az Országos Zsidó Párttól.

Hasonló hírek érkeznek a többi országrészekből is. Különösen Beszarábiában rendkívül lelkes a hangulat, de Bukovinában is a Zsidó Párt zászlója alá sorakoztak az összes zsidó tömegek. Ami pedig a regátot illeti, az önálló zsidó lista sánszai napról-napra nőnek, mert az Uniunea, mióta a kormánnyal — minden elvi megegyezés nélkül — szegyenletes mandátumpaktumot kötött, még a maradék népszerűségét is elvesztette.

„Követelem a zsidó néptől, hogy vonja le a konzekvenciákat“

Jabotinsky Vladimir, a cionista politika megváltoztatását és Palesztina iparosítását követeli

A revizionista cionisták vezére a nők közéleti szerepléséről beszélt a WIZO teastélyén. A sajtó képviselői előtt kijelentette Jabotinsky, hogy Palesztina gyors fejlődése kizárólag a cionista szervezet politikájától függ

Cluj-Kolozsvár, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vladimir Jabotinsky! Legendás hős, kiváló tollú író és publicista, magával ragadó szónok, politikus egy személyben. Nemcsak politikai tevékenysége viseli magán a hatalmas energiának erőteljes bélyegét, hanem tekintetéből és lényének mindennek minden megnyilatkozásából is megnyilatkozásából is felénk árad ez az erő, ez az energia. A feketekereszt szemüveg mögött szigorú tekintet villan elő, amely mégis a meleg fényét önti magából. Jabotinsky alacsony, zömök figura, de annál izmosabb erőtől duzzadó. És mégis: lehiggadt ember, egy komoly tudós benyomását kelti...

„Igaza van — és mégis ellene szavazunk!“

Erthető az a lázas érdeklődés, amely Jabotinsky kolozsvári látogatását kíséri városzerte. Az impozáns fogadtatás után, tegnap este a kolozsvári WIZO teastélyén vett részt Jabotinsky. A kolozsvári cionista társadalom színe-java vonult fel ebből az alkalomból.

A fényes keretek között megrendezett teastélyen elsőnek Wertheimer Samuné a kolozsvári WIZO elnöknője üdvözölte meleg, szívhez szóló szavakban Jabotinskyt, majd dr. Fischer József az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke intézett rövid üdvözlő beszédet az illusztris cionista vezérhez.

Jabotinsky a kolozsvári WIZO teastélyén

Egy kongresszusi élményt elevenített fel dr. Fischer József. Jabotinsky hatalmas beszéde után történt. Egy klóncionista elvtársának mondotta a beszéd hatása alatt: ennek az embernek tökéletesen igaza van. Amit mondott, logikus volt és főleg igaz. A válasz helyben hagyta ezt a megállapítást. És a párbeszéd így fejeződött be: — Valóban igaza van.

— Nos?

— Természetesen ellene fogunk szavazni...

Igy is volt. Jabotinskyt leszavazta a kongresszus többsége.

— De most — mondotta dr. Fischer József — mentesítve vagyunk a pártfegyelem megkötöttségétől. Most hallani akarjuk az igazságot.

Jabotinsky nyomban szólásra emelkedik, hogy válaszoljon az elhangzott üdvözlő beszédekre. Minden szem az emelvényre szegődik, ahol Jabotinsky markáns alakja áll. Jabotinsky beszélni kezd. Közvetlenül, szinte halkán, minden szónoki páthos, minden gesztus nélkül.

A zsidó jelentősége a zsidó országépítésben

— Hálásan köszönöm önöknek azt a szívélyes és kedves fogadtatást, amelyben részesítettek. Különös örömmre szolgál, hogy első ízben a WIZO vendége lehetek. En ugyanis meggyőződéses szuffragette vagyok. Minden tekintetben nagyra becsülöm a nők közéleti tevékenységét. A történelem tanuskodik amellyel, hogy a nők kiválóbbnak bizonyultak az államélet irányításában, mint a férfiak. A királynők például általában jobb uralkodók voltak, mint a férfiak. Ez nem a véletlen játéka szeszélye. Hiszen többször ismétlődik a történelem folyamán. A Habsburg dinasztia legjelentősebb alakja Mária Terézia volt, a Stuart-ház legjelentősebb uralkodója Stuart Mária volt. A férfi az életben robotol, az asszony azonban a háztartást szervezi. Az országban bizonyos rutinra tesz szert. És ügylátszik, hogy a háztartás művészete és az államháztartás vezetése között bizonyos összefüggések vannak. En Palesztinában láttam valóban a nő grandiózus

szerepét a tényleges országépítés súlyos munkájában.

— Husz évvel ezelőtt, az országépítés legválságosabb, legsiralmasabb idejében egy chederai kolonista beszélte el nekem a következőket: A kolonista feleségével és négy gyermekével jött Chederába, amikor pusztulás fenyegette az egész vi-

A zsidó nő hősiessége

— És a kolonista család valóban ott maradt az országban. Gondterhes, súlyos időket élt át akkor a zsidó országépítés. Az élet rendkívül nehéz volt és az, aki vállalta, annak szenvednie kellett. És ebben a kritikus korszakban a legnehezebb feladat a zsidó nőre, a zsidó anyára hárult. A családfő a mezőn dolgozott, maga után vonszolta az eke szarvát. De a nő otthonában egy illúziót kellett megteremtessen, hogy: civilizált országban élnek. És hol volt még akkor az a civilizáció, amelyet az utóbbi tíz esztendőben teremtettünk meg Erecz Jiszráélben?

— Gyakran láttam Palesztinában, hogy a férfi a teve hátán nyargal, míg a nő gyalog kíséri. Nálunk Európában ezt el sem tudjuk képzelni. Ott ez természetes.

Amikor a nő válasza dönt

— A Bilu, az első pionirok korszakában, sok-sok chederai éjszakát virrasztottak át, amikor az álmatlanul vergődő férj bátortalanul így szólott hitveséhez: En ide hoztalak, a szenvedés, a keserves élet-küzdőlelem országába. Nem bírom tovább nézni szenvedésedet. Ha úgy akard, vissza megyünk. A nőből függött, hogy ott maradnak-e, vagy visszatérnek a gáluthba. És a nő válasza döntött. Ez a válasz pedig mindig bátorító, energiát adó igenlés volt. És a kolonisták nem mozdultak, ott maradtak és tovább viselték az országépítés hősi küzdelmének terhét. Ez a láthatatlan szerepe a zsidó nőnek Erecz Jiszráél újjáépítésében.

— A WIZO nagy és rendkívül fontos missziót tölt be azzal, hogy a palesztinai zsidó nők érdekében dolgozik. Nagyra becsülöm ezt a munkát és ezért szeretettel és őszinte örömmel vagyok a kolozsvári WIZO körében.

Jabotinsky beszédének további során dr. Fischer József üdvözlőbeszédére válaszolt:

A cionista igazság és a zsidó nép

— Köszönöm az üdvözlést. Valóban igaza van dr. Fischer József urnak. A kongresszuson mindig elismerik az igazsá-

„Palesztina gyors fejlődése a Cionista Világszervezettől függ“

A tea után Jabotinsky fogadta a kolozsvári sajtó képviselőit és hosszasan elbeszélgetett velük a cionista mozgalom aktuális kérdéseiről. A revizionisták vezére főleg azokat a gazdasági természetű intézkedéseket jelölte meg, amelyek révén szerinte a Jisuv helyzetén segíteni és fejlődését biztosítani lehet. Hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság fejlődésénél előbbre tartja Palesztina iparosítását és a kereskedelmi élet fellendítését. A különböző kérdésekre válaszolva programját az alábbiakban foglalta össze:

— A palesztinai helyzetet kétfős szemzőből kell megítélni, először a zsidó teljesítmények tekintetében, másodszor a politikai helyzettel kapcsolatban.

Nincs válság a palesztinai mezőgazdaságban

— Az első szempontból nincs ok az elégedetlenségre. Palesztinai jelentések szerint a mezőgazdaságnak jó éve volt: különösen a narancstermelésben nincsen krízis. A legjelentősebb gyárak (Nesher, Shemen, Lodzia, stb.) teljesen foglalkoztatva vannak. Előre veti árnyékát ugyan körülbelül 1500 ember munkanélküliségre, de ha meggondoljuk, hogy az országban 30.000 zsidó munkás van, egy munkanélküliek aránya nem is olyan nagy, mint más országokban. A mezőgazdasági kolóniákban még mindig több ezer olyan alkalmazás van, ahol nemzsidók dolgoznak: ebből látszik tehát, hogy a palesztinai

déket. Megérkezésük éjszakáján a négy közül, a kolonista két gyermeke meghalt. A tragikus csapás sulya alatt így szólott a kolonista feleségéhez azon a szomorú, gyászos éjszakán: Ha a másik kettő is elpusztul, nem maradunk tovább. Ezt nem fogjuk kibírni. És az asszony így felelt: Nem megyünk. Itt maradunk.

got, de a szavazásnál mégis elvetik. De kérdem: vajon meddig tud élni egy mozgalom, amely az igazságot meghallgatja, elismeri és — mégis ellene szavaz? Meddig fogjuk magunknak megengedhetni ezt a fényűzést?

— Meghallgatjuk az igazságot, mert érdekesnek találjuk. Hiszen kellemes a csengése és a melódiaja. Igen: meghallgatjuk. Hogy aztán leszavazzuk, ugyebár, ez mindegy. Ez igazán nem lényeges. Nos, higgyék el nekem: jobb egy hazugságban hinni, jobb az igazságot fel nem ismerni, mint játékszernek tekinteni.

— Hiszen oly világos a cionista igazság. Oly egyszerű, hogy mindenki megérti. És meg is értik a cionisták. De a zsidó népnek egyik legnagyobb hibája, hogy nincs meg a képessége arra, hogy az igazság konzekvenciáját le is vonja. Inkább kövel dobálják az igazságot, mint hogy játékszerré súlyosítsák! Mert ma már ezzel az igazsággal áll, vagy bukik a mozgalom.

Vizsgáztatni jöttem a zsidó népet

— En nem koncertet jöttem adni. Hogy meghallgassák az igazságot, mert érdekesnek találják, mert élvezetesnek találják a csengését, a hangját. Nem! Inspekciós körúton vagyok. Vizsgáztatni jöttem. És vizsgáztató uton járom a világot. Nem magamat akarom vizsgáztatni, még kevésbé az igazságot. Hanem önöket: zsidó népet. Ami engem illet, én már régen lettem a vizsgálmat. Bizonyítványaim is vannak. A mi igazságunk oly világos és érthető és annyira igaz, hogy maga az Uristen tett tanulságot az utóbbi esztendő folyamán igazságunk mellett. És én most nem az igazság elismeréséért jöttem. Konzekvenciákat követelek. A mozgalomunk tele van örökkel, a hiányosságokkal. Ime ez a helyzet, ez a valóság, ez az igazság. Tessék levonni ennek konzekvenciáját. Ezért jöttem.

— Hálás vagyok azért a szívélyességért, amellyel fogadtak. Köszönöm.

Dörgő taps fogadta Jabotinsky beszédét. Az előadás szuggesztív ereje mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

A politikai helyzet

— Politikai szempontból azonban rossz a helyzet. Az angol kormányzat a legnyilvánvalóbb módon folytatja anti-cionista taktikáját. Uj erőt, új bátorságot merített ehhez az 1930 októberében kiadott fehérkönyvből. Macdonaldnak Weizmann professzorhoz intézett magyarázó levele semmit sem javított ezen, sőt bizonyos tekintetben még rosszabbá tette a helyzetet. Ha igaz, hogy a Jewish Agency a (hivatalos cionista vezetőség) megszaktította Londonban az angol kormányval való tárgyalásait, úgy ez amellyel bizonyít, hogy már a Jewish Agency vezetősége sem képes ezt a politikai rezsimit elviselni.

— Óva intek azonban minden cionistát attól, hogy ebből azt a következtetést vonja le, mintha a politikai realitások döntő tényezői lennének ellene a cionizmusnak. Ez nem igaz. A mi angol barátaink erősebbek, mint angolai ellenfeleink. És az arab obstrukciónak távolról sincs meg az a hatalma, mint amelyet feltéte-

leztünk. Ha mi, cionisták a legutóbbi 8 év folyamán másként cselekedtünk volna, ha kezdetől fogva harcoltunk volna jogainkért és gondoskodtunk volna a zsidó építő munka biztosításáról, sohasem került volna sor 1929 véres eseményeire és az 1930-as fehérkönyvre. Jelenlegi politikai válságunk oka nem valamely döntő tényezőn, hanem főképpen az eddigi cionista vezetőség tévedéseiben keresendő. Uj vezetőség, új módszerekre van szükség.

Minden téren revíziót

— A revizionnak ki kell terjednie egy gazdasági, mint a politikai terrénra. — Gazdasági téren: a közvetlen szubvenciós rendszerét be kell szüntetni. A Keren Hajjeszód, (újjáépítési Alap) pénzei elsősorban „hitel biztosítéki alapul“ kell hogy szolgáljanak. A Keren Kajemetnek (Földvásárló Alapnak) nemcsak a föld megváltására, hanem elsősorban a vízrendszer kihasználására kell törekednie: Szükséges tehát minden vizet kikutatni és kihasználni. Ugyancsak a Keren Kajemet dolga lenne egy biztosítási rendszert bevezetni mezőgazdasági munkások számára, amely szerint minden ügyes chaluç (üttörő), aki egy bizonyos számú éven át dolgozott, saját tőkét kapna, hogy önálló gazdaképpen telepedhessen meg. Legfőképp azonban minden eszközzel elő kell segíteni a palesztinai termékeknek magában az országban és az egész világon való elhelyezését. Ezt illetőleg a revizionisták a most eljövendő 17-ik cionista világgkongresszuson részletes javaslattal fognak előállani.

A koalíció ellen

— Politikában: a revizionizmus politikai programját hosszú ideje ismeri mindenki. Felesleges volna újra ismétlni.

— Most csupán arról van szó, hogy végül is le vonjuk a konzekvenciákat — hogy a belső meggyőződést nyilvános szavazás útján juttassuk érvényre.

— Arra a kérdésre, hogy ki lenne a legalkalmasabb egy koalíciós executívának az élére állni, Jabotinsky azt válaszolta: egy siket-néma. „Koalíciókkal“ nem lehet drasztikus reformokat keresztül vinni. Radikális reformokhoz a reform hiveinek egységes vezetősége szükséges.

— Van-e kilátás arra, hogy a 17-ik kongresszuson cionista egységfront alakuljon ki?

— Remélem. Hiszen csak azért megyünk a kongresszusra, hogy a mozgalom egységességét megmentsük.

Az expozé után megkérdeztük Jabotinskyt, hogy amennyiben a legközelebbi kongresszus a cionista szervezet élére állítaná, melyek volnának legsürgősebb intézkedései a politikai helyzet megjavítására, főleg Angliával és az arabokkal szemben?

— Ez a feltalálók titka... — felelt a revizionisták vezére.

Danzig Hillél

Csütörtök délelőtt Jabotinsky résztvett a revizionisták erdélyi konferenciáján, este pedig óriási érdeklődés mellett tartotta meg előadását a Magyar Színházban „Anglia, az arabok és a zsidók“ címmel.

Olcsó népszerű regények

Crocker: Családi hasonlatosság
Ohnet: A Croix-Mort grófnő
Courths Mahler: A látszat csal
Courths Mahler: Lind Dora titka
Courths Mahler: Az igazi asszony (Milliók Könyve kiadása)
Oppenheim: Kalandorok és Milliárdosok (Milliók Könyve kiadása)
Dell: A Fekete lovag (Milliók Könyve kiadása)
Rudolf Stratz: Régi regény (Milliók Könyve kiadása)
Georg Fröschel: Soha ilyen nászutaszt (Milliók Könyve kiadása)
Peter Bolt: Asszony nélküli város (Milliók Könyve kiadása)
Mathers Helén: Győzelmes vénusz (Milliók Könyve kiadása)
Hornung: Az új herceg (Milliók Könyve kiadása)

OLCSÓ PETÓFI KÖTETEK

Borus szerelem gyöngyei
Felhők és fellegek
A forradalom viharában
A boldogság révében
Az Apostol
János vitéz
Küzdelmes évek

Kötetenként 20 lej.
Kapható:

az UJ KELET

könyvosztályában utánvétellel, vagy az ország és portóköltés előzetes beküldésével.

„Válcovic amelyeke

Mi ka

a

A CFR uj i kellett a

Bucuresti-Buk

Kelet tudósítój

Válcovici közle

CFR igazgatósá

mult két év ala

tiemek visszaad

előtt egy körlev

hatalmas feltű

miniszter fels

tanács több tag

nyilvánosság ut

tünnést ezek köz

kellette. Stanes

levelében, hogy

ter a tantiémek

semmi egyebet

népszerűvé tegy

közvélemény elő

dásra kényszeri

tanácstagjait, h

reit nevezhesse

tanácstagjai —

az igazgatósági

nem ténylegesen

adminisztrálás

covici közlekedés

Resica és más

tagjai, ugyancsa

a nagy tantiémek

valamit is csinál

Mad

CFR

tagja

A kérdésesl ka

munkatársra Mad

napokon keresz

ügy miniszterium

ben megalkotója

miájának. Az új

gyan lehetséges a

eddig nem válasz

Válcovici közleke

lére?

— Ó, ne gondo

volna mit válasz

gearu. — Ugy tal

igazgatótanács leg

nak válasza a kell

ték a közlekedés

Két politikai és e

szembe egymással

tanulmányozva, m

len megoldást je

vasutakat a száll

tók uralma alól.

stabilizáció alk

értőként nevezte

ugyancsak osztott

Jelentéseiben kim

egyensúlyba hozni

és nem lehet a t

egy, ha csökkent

kiadásokat: a tüze

anyag javításá

a CFR vezérigazg

tagjai érdekelve

vállalatok és a j

nyereségeinél, nem

katasztrófális hely

lyet mi 1929-ben

Teodorescu mérnök

igazgatója ugyan

is tagja volt azo

amelyek szent

az igazgatóság ped

rel üzleti összeköt

vezetőiből alakult

dönt ezen helyzet

autonómiajáról sz

dottuk, hogy nem

vezérigazgató, va

ugyanakkor a vasu

igazgatója is. Enn

hogy 1929 júniusá

gatósága lemondott

Huszo

takar

— Az új igazga

alatt elérte azt, ho

súlyos feltételek

deéseket kicsérle

vezőbb feltételek

állapodásokra. Hus

takarítást sikerült

évente 300 millió

adminisztráció eze

redukálta két év

évenként 850 millió

felel meg. Két évi

„Én kaptam az utasítást, nem a vádlott“, hangoztatja minden alkalommal Salamon mérnök

Rövid hullámhosszu rádióleadó-állomást akart létesíteni a bécsi kémközpont Bukarestben

Salamon mindenhová megtalálta az összeköttetést és mindenkit megszervezett. Izgalmas vallomások a bukaresti kommunista per tárgyalásán

„Fogadja elismerésemet...“ — mondja gúnyosan az elnök

Bucuresti-Bukarest, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kommunista per tegnapi tárgyalását Cumpăna beszarabiai mérnök kihallgatásával kezdte meg a hadbíró. 25 éves, aki tanulmányait Franciaországban végezte, majd Bukarestbe térve vissza, a Philips cégnél kapott alkalmazást. Rendkívül érdekes vallomásaiban ismertette azokat a körülményeket, amelyek Salamonnal összehozták és Salamonnak azt a szándékát, amellyel kém-szervezetét egy rövidhullámhosszu rádióleadó állomás létesítésével akarta tökéletesíteni.

Az elnök a következő kérdéseket intézi Cumpăna felé:

Elnök: Ismerte Averbuchot?
Vádlott: Ismertem és többször találkoztam vele.

Elnök: Más valakit nem ismert?

„Wagner“ mérnök rádió leadót akar

Vádlott: Egy alkalommal, amikor Averbuch a Piccadillyben ült, bemutatta Wagner mérnököt (Wagner néven ismerték a szervezetben Salamont), akinek egy rádióleadóállomásra volt szüksége. Ezért szerette volna Salamon, hogy megismerkedjék velem.

Elnök: Kaslert ismeri?

Vádlott: Iskolatársak voltunk Sorocában. Mikor Bukarestből visszatértem, Kasler Bukarestben katonai szolgálatot teljesített. Néhányszor találkoztunk.

A 14 ezer lej története

Elnök: Hogy tudta meg, hogy Kaslert letartóztatták?

Vádlott: Barátaim mondták. Kalissal beszéltem, hogy próbálja kiszabadítani. Kalis 14 ezer lej küldött Kasler kiszabadítására. Nekem nem volt pénzem, de később Wagner mérnöktől Feinboim kisasszony útján 14 ezer lej kaptam, amit átadtam Kalisnak.

Elnök: Krippert ismerté?

Vádlott: Igen, ismertem. Salamon mérnök küldte hozzám, és megbízást adott, hogy rádióleadó készülék készítésére, egy német minta alapján, amelynek rövidesen meg kellett érkeznie Németországból.

Elnök: Salamonnak volt autorizációja erre?

Egy kis előleg: 18 ezer lej...

Vádlott: Nem, de azt mondta, hogy meg fogja szerezni.

Elnök: Tud felvilágosításokat adni a készülékkel kapcsolatban?

A vádlott kitérő választ ad és végül azt mondja, hogy Salamon rövid hullámú rádiót akart.

Elnök: Kapott pénzt a rádió felszerelésére?

Vádlott: Kaptam 18 ezer lej, hogy a szükséges alkatrészeket megvegyem.

Elnök: És miért nem készítette el a készüléket?

Vádlott: Vártam a skéma megérkezését Németországból.

Az elnök kérdéseire ezután elmondta, hogy két hónap telt el és a skéma még mindig nem jött meg, majd elmondta Kripper letartóztatásának körülményeit. Ezután a védelem teszi fel azt a kérdést, hogy Salamon a szervezet tagjai sorába akarta-e szerződtetni Cumpăna. Salamon kijelenti, hogy nem. Cumpăna csak apróbb szolgálatokra használta fel.

Salamon tagad

Ügysz: Ez nem áll, mert Salamon beszámolt Bécsnek Cumpăna rekrutálásáról és Radiomann álnéven írt róla. A jelentés az akták között van.

Salamon: Mikor jelentettem Bécsnek, hogy rádióleadót állítottam fel, említést tettem Radiomannról is, anélkül azonban, hogy azt állítottam volna, miszerint Cumpăna tagja a szervezkedésnek.

Ügysz: Hogy lehet az, hogy a bécsi központ mégis raportot kért Cumpăna-tól a rádiókészülékre vonatkozólag?

Salamon: A központ ezt tőlem kérte, nem Cumpăna-tól.

Ezután Löhr Janny vádlottat hallgatja ki az elnök.

Elnök: Németországban milyen politikai elveket vallott?

Vádlott: 1921-ig szocialista voltam, de aztán kiléptem a pártból, mert a párt „egy lépéssel“ balra toltódott.

Elnök: Ki hívta Romániába?

Löhr: Kerkan hívására jöttem, aki egy mechanikus műhely vezetését akarta rám bízni.

Elnök: Milyen fizetéssel szerződtették?

Vádlott: 16 ezer lejjel.

Elnök: Fizetéses alkalmazott volt, vagy üzemvezető?

Vádlott: A műhely vezetője voltam, de nem tulajdonos. Werner volt a tulajdonképpeni vezetője a vállalatnak.

Elnök: Mikor Werner Bécsbe utazott, maga maradt a vállalat vezetője?

Márol-holnapra cégtulajdonos

Löhr: Igen. Törvényes átadási iratot csináltunk.

Elnök: Hogy magyarázza azt meg, hogy egyszerre műhelytulajdonos lett és azonkívül fixfizetést is kapott Bécsből?

Vádlott: Bécsből azt az utasítást kaptam, hogy ki kell fejlesztenem az üzemet. Sokat kockáztattam és sok pénzt el is vesztettem. Egyidőben nem is kaptam fizetést.

Salamon, mint a cég megbízottja

Az elnök kérdéseire ezután elmondta, hogy 1930-ban megismerkedett Salamonnal. Akkor nagyon rosszul ment a műhely és ő erről Bécsben jelentést tett. Bécsből bejelentették, hogy egy megbízott juk meg fogja látogatni, akivel megtárgyalhatja a részleteket. Ez az ember Salamon volt. Megegyeztek abban, hogy együtt fogják vezetni az üzletet. Az volt a szándéka, hogy Romániában marad, mert Románia ipara fejlődésben van, Németország pedig tele van mérnökökkel.

Az elnök gratulál...

Elnök: Egyszóval maga is a mi ipari fejlődésünkért akart dolgozni? Fogadja elismerésemet... De hogy lehet az, hogy a maga műhelyéhez két mérnök kellett, holott összesen két munkást foglalkoztatott?

A vádlott elmondja, hogy Salamonnal megszünt az összeköttetése, de aztán letartóztatták. Tagadja, hogy részt vett volna a szervezkedésben és sejtelve sem volt arról, hogy kém-szervezetnek teljesít szolgálatot.

A Zsidó Párt tartományi vezetőségének felhívása

Mint hogy az események torlódása következtében az országos vezetőségi lista még mindig nem teljes, ennél fogva az alakuló közgyűlés határozata alapján, mely az ideiglenes vezetőséget kooptálásra hatalmazta fel, felhívjuk a megyei tagozatokat, hogy a központi vezetőségbe még delegálandó tagjikat sürgősen nevezzék be.

Hatósági antiszemitizmus dühöng Mexikóban

Már a szabadelvű Dél-Amerikában is felütötte a fejét a társadalmi antiszemitizmus

Mexikó City, május 7. Május elsején Mexikó City városán a rendőrség az összes zsidó bódésokat felszólította, hogy távozzanak. A zsidók bírósági végzés fölmutatását kérték, mire néhány rendőr botokkal akarta akaratát végrehajtani. Néhány zsidót letartóztattak. A mexikói bódésok elfoglalták az elhagyott árusító helyeket és ebből az alkalomból valóságos „diadalmenettel“, rendeztek zászlos és zenés felvonulással.

Az árusító helyekről való elűzés előzménye az volt hogy a kormány legutóbbi rendeletet bocsátott ki, amely kimondja, hogy mindama külföldiek, akik a közelmúltban beutazási engedélyt kaptak, mint munkások, Mexikó területén kereskedelmi vállalkozást nem létesíthetnek és semmiféle üzletet nem folytathatnak. Azok pedig, akik mint kereskedők jöttek az országba,

tartoztak működési engedélyüket április 28-án megújítani. A hatóságok a benyújtott eziránti kérvényeket azonban visszautasították.

A zsidó kereskedők, akik ilyen módon márol-holnapra kenyerüket vesztették a legkétségbeesettebb helyzetbe kerültek. Legközelebb mitinget hívnak össze, hogy a többi zsidók befolyásával és támogatásával az igazságtalan kormányrendeletet visszavonják.

A délafrikai antiszemitizmus

Kapstadt, május 7. A kapstadti Maccabean Guild egyik legutóbbi bankettjén Robinsohn képviselő, a délafrikai öt zsidó parlamenti tag egyike beszédet tartott, amelyben élesen támadta azokat a balitéleteket, amelyek bizonyos körök részéről a zsidók ellen irányulhatnak. Az antiszemitizmus már ebben a szabad földben is felütötte

Azzal még nem tette meg kötelességét, ha kifizeti előfizetési hátralékát...

Szerezzen egy új előfizetőt az Uj Keletnek,

ha azt akarja, hogy az erdélyi zsidóság egyetlen organuma zavartalanul teljesítse kötelességét!!

fejét. Durbánban például a társadalmi és sportkörök nagy nehézséget okoznak a zsidó tagok fölvetésénél. Kifogásolta továbbá, hogy a bevándorlási kvótát az utóbbi időben úgy állapították meg, hogy abból a zsidókra súlyos károk hárulnak.

Zsidó munkások május elsejei monstre-felvonulást rendeztek a lengyelekkel

A palesztinai munkások proklamációi

Jeruzsálem, május 7. A palesztinai munkásság május elsején proklamációt bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy a munkás-cionizmus célja a közeli zsidó generációt Palesztinába hozni és harcolni a revizionisták destruktív munkája ellen. Célja továbbá a Jewish Agency demokratizálása és hogy a cionista vállalkozások vezetésében munkásképviselek is szóhoz jussanak. A szocialista internacionálét felszólítja a palesztinai munkáspárt, hogy ismerjék el ama zsidók jogait, akik azért jönnek Palesztinába, hogy itt szomszédi jóviszonyban éljenek az arabokkal. Végül tiltakozik a proklamáció a szovjetországi szocialista-cionista munkások üldözése ellen.

„Követeljük a munkához való jogot!“

Varsó, május 7. A lengyel és zsidó munkások május elsején Varsóban első ízben rendeztek együttes májusi felvonulást. A második internacionáléhoz csatlakozott pártok és pedig a lengyel szocialdemokrata párt, a Bund és a Poale Zion jobboldali szárnyának hívei és tagjai összegyűlekedtek a Grzybow téren, ahol a lengyel és zsidó szocialisták szívélyes szavakkal üdvözölték egymást, majd együtt vonultak fel Varsó utcáin. A nagyhatású manifesztáció minden incidens nélkül zajlott le. A Bund menetében levő hirdetőtáblákon ezek a felirások állottak: „Le a fasizmussal!“ — „Követeljük a munkához való jogot!“ A Poale Cion tábláin ezek a felirások állottak: „Éljen a szocialista Hechaluz“ és „Éljen a palesztinai Histadruth Haowdim!“ A baloldali poale cionisták a zsidó negyedben külön vonultak fel. Ez a felvonulás is nyugodt lefolyású volt. Táblákon ilyen felírás állott: „Éljen a zsidó és arab munkások szolidaritása!“

A májusi felvonulások alatt Varsó zsidó negyedeiben megerősített rendőri őrzérek cirkáltak.

Zsidó szovjet-potentátok

Moszkva, május 7. Mint minden évben, ezidén is, a moszkvai Vörösteren a Leninmauzoleum előtt szovjetcsapatok állottak díszőrséget és néhány ezred vonult fel. A szovjet-funkcionáriusok között, akik a mauzoleum balkonján fogadták a katonai tisztelgést, három magasállású zsidó szovjetbiztos is volt és pedig Jan Borisovics Gemarkin, a hadsereg főfelügyelője, Lázár Kahanovits, a kommunista párt központi bizottságának titkára és Emilian Jaroszlavszki, a kommunista párt egyik fontos szekciójának vezére.

A palesztinai kommunisták

Jeruzsálem, május 7. A palesztinai kommunisták május elsején proklamációt bocsátottak ki, amelyben felhívják az arab parasztokat és munkásokat, hogy lázadjanak fel a brit imperializmus és a cionizmus ellen. A kapitalizmus — mondja a proklamáció — leáldozóban van és kell, hogy helyét adjon a szocializmusnak. A kormánytól azt követelte a proklamáció, hogy az összes politikai foglyokat engedjék szabadon.

A német kartell...

C...
fo...
F...

Ma nyu...

Bucuresti-Bu...
Uj Kelet tudós...
kartellek révén...
sokkal kötött...
máynak sikert...
számára anny...
szükséges ah...
többsége legy...
azonban Iorgá...
a belügyminisz...
rint közlebről...
kat a prefektus...
tás szempontjáb...
bizhatók“.

Iyen körülmé...
köröket nemcsa...
netelének kérdé...
nem az is, hogy...
fogja-e a korm...
badságának elvé...
tási harc elvébl...
mány, a vele ka...
és a nemzeti pa...
zajlani. A nemz...
sége kétségbes...
hogy megmentse...
radékait és tekin...
és szenátor beju...
lasztásokkal volt...
erdélyi vezetése...
amelyen Maniu...
mondott a politik...
Az események...
kat alább adjuk:

Cuza

Bucuresti-Buko...
mány választás...
során szenációk...
miszerint Cuza...
mogatni fogja a...
zisták és a korm...
tárgyalásokról...
részletek. A kor...
ként ma már ke...
hető amennyiben...
sok, a német párt...
féle Liga Agrar...
gesen kikerekít...
nyilvánvalóan elé...
parlamentit több...
százalékot a v...
rezze.

A liberális pá...
nikét adott ki, ar...
hozta a paktum l...
párt három pont...
foglalását.

1. Hogy az orsz...
sok ideje alatt ne...
2., az országn...
szüksége, melyb...
kinevezhessék,
3., a román álla...
kell állítani, mer...
rezsimben az orsz...
megingott.

Duca
rend t

Cáfolja a kom...
ket, mintha a libe...
között nem voln...
A király örömm...
a választási karte...
kormányra és a lib...
jött. Azt, hogy...
bizalmát, bizonyít...
Ducát a király a...
Ferdinand érdem...
tüntette ki az ur...
Az Adevurul rá...
liberális párttal

A Zsidónő
Szakácskönyve

1000-né több kitérő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vázsondosított könyv

ÁRA: 300 LEI

Kapható az
UJ KELET könyvostályában

A németekkel, az UER-rel és a liberálisokkal fejeződtek be eddig a kormány kartell-tárgyalásai

Cuza kijelentette, hogy támogatni fogja a kormányt, amelynek listáin Fildermann és társai szerepelnek

A liberális párt pontokba foglalva indokolja a kormányval kötött kartellét. A Maniu kolozsvári beszéde. Lupu, Bratianu és Averescu külön blokkba tömörülnek?

Ma nyújtja be Bukarestben listáját a Zsidó Párt

Bucuresti-Bukarest, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A különböző kartellek révén és különösen a liberálisokkal kötött paktum folytán a kormányának sikerült biztosítani a maga számára annyi szavazatot, amennyi szükséges ahhoz, hogy a parlamentben többsége legyen. A biztonság kedvéért azonban Iorgát Argetoianu váltotta fel a belügyminisztérium élén és hír szerint közelebről ki fogják cserélni azokat a prefektusokat is, akik a választás szempontjából nem eléggé „megbízhatók”.

Iyen körülmények között politikai köröket nemcsak a választások kimenetelének kérdése foglalkoztatja, hanem az is, hogy vajjon respektálni fogja-e a kormány a választások szabadságának elvét, vagy sem. A választási harc egyébként ténylegesen a kormány, a vele kartellben lévő liberálisok és a nemzeti parasztpárt között fog lezajlani. A nemzeti parasztpárt vezetője kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy megmentsse népszerűségének maradványait és tekintélyes számú képviselő és szenátor bejutását kiharcolja. A választásokkal volt kapcsolatban a párt erdélyi vezetőségének mai ülése is, amelyen Maniu nagyszabású expozétát mondott a politikai helyzetről.

Az eseményekről szóló tudósításunkat alább adjuk:

Cuza támogatja a kormányt

Bucuresti-Bukarest, május 7. A kormány választási kartell-tárgyalásai során szenzióképpen hat az a hír, miszerint Cuza kijelentette, hogy támogatni fogja a kormánylistát. A cuzisták és a kormány közötti kartell-tárgyalásokról nem szivárogtak ki részletek. A kormány kartellje egyébként ma már kerek egésznek tekinthető amennyiben Iorgáké, a liberálisok, a német párt, az UER és a Groflid féle Liga Agrara bevonásával véglegesen kikerekítette azt a keretet, amely nyilvánvalóan elég lesz, ahhoz, hogy a parlamenti többséghez szükséges 40 százalékot a választásokon megszeresse.

A liberális párt pontjai

A liberális párt egyébként kommunikét adott ki, amelyben nyilvánosságra hozta a paktum létrejöttét. A liberális párt három pontban indokolja állásfoglalását.

1. Hogy az ország rendje a választások ideje alatt ne legyen megbolygatva,
2. az országnak parlamentre van szüksége, melyből a jövő kormányát kinevezhessék,
3. a román állam belső hitelét helyre kell állítani, mert az elmúlt politikai rezsimben az ország hitele teljesen meggingott.

Duca a Regele Ferdinandrend tagja

Cáfolja a kommuniké azokat a híreket, mintha a liberális párt és a korona között nem volna teljes az összhang. A király örömmel adta hozzájárulását a választási kartellhez, amely öfelsege kormányja és a liberálisok között létrejött. Azt, hogy a párt bírja öfelsege bizalmát, bizonyítja az a tény is, hogy Ducát a király audienciáján a Regele Ferdinand érdemrend tisztikeresztjével tüntette ki az uralkodó.

Az Adeverul rámutat arra, hogy a liberális párttal kötött paktummal

meg akarják akadályozni azt, hogy a kormány megbukjon. A kormánybukás ugyanis maga után vonhatna esetleg egy paramenten kívüli kormányzás lehetőségét.

Hogy alakul a kormánykartell?

A kormánykartell az eddig befejezett tárgyalások után a következőképpen alakult: a liberálisok kapnak 80 kamarai és 20 szenátusi mandátumot, a szászok összesen 17 mandátumot, az UER 5 kamarai és 3 szenátusi mandátumot. Azonkívül folynak a tárgyalások a Lupu-féle parasztpárttal, de ez nem kecsegtet sikerrel. Ezzel szemben a Liga Agrara-val folytatott tárgyalások sikeresen befejezettek tekinthetők.

Kik az UER képviselőjelöltjei

Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Uniunea Evreilor Román megállapodott a kormánnyal, hogy közösen mennek a választási küzdelembe. Az Uniunea 5 helyet kap a Kamarában és három a szenátusban. A kamarai helyeket Fildermann, Horia Carp, Bercoici Ilie, Ettinger és az Uniunea egyik vidéki vezetője kapják.

Ma terjeszti be listáját a Zsidó Párt

Bucuresti-Bukarest, május 7. Az Országos Zsidó Párt bejelentését a központi választási bizottság tudomásul vette és választási jelét a két félkör közötti vízszintes vonalat is jóváhagyta.

A Zsidó Párt ma terjeszti be listáját Ilfov megyében dr. Stern Adolf listavezetővel az élen.

Meghíusultak Bratianu Gheorghe tárgyalásai

Bucuresti-Bukarest, május 7. Ma délelőtt értekezletet tartott Bratianu György liberális pártja. Az értekezlet hosszabb vita után elhatározta, hogy tiltakozik azokra a választási kartellekre, amelyeket a kormány bizonyos pártokkal kötött, önállóan vesz részt a választásban. Bratianu György és Vaitoianu tábornok ma

A Zsidó Párt manifesztuma

A Zsidó Párt központi vezetősége csütörtökön manifesztumot bocsátott ki, amelyben bejelent az ország zsidóságának a Zsidó Párt megalakulását. Hangsúlyozza a manifesztum, hogy a zsidóságának 12 éves kisebbségi múltjában végre meg kellett alkotnia kisebbségi pártját, amelylyel méltón illeszkedhetik be a többi pártok mellett az ország kisebbségeinek politikai életébe. A Zsidó Párt egyesíti magában az egyetemes romániai zsidóságot. A manifesztum lelkes szavakban hívja fel a zsidóságot, hogy a választásokon töretlen sorokban vonuljon fel a Zsidó Párt mögött. A manifesztumot a Zsidó Párt központi vezetőségének tagjai irták alá.

Cluj-Kolozsvár, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt erdélyi és bánáti u. n. százas bizottsága csütörtökön délután tartotta értekezletét a pártnak, a Strada Regina Marián levő klubhelyiségében. A három hatalmas tagjai, akik között voltak Vaida Voevod, Popovici Mihail, Hatiegan Emil, Vlad Aurel, Tilea, Voicu Nitescu volt miniszterek, Crisan György, a párt volt főtitkára, Pop-Csicsó, a kamara volt elnöke, stb.

„Munkanélküliek”

Beszédének elején Maniu hangsúlyozta, hogy a nemzeti-parasztpárt azért adta át helyét, hogy a király öhaja teljesüljön és az ország élére koncentrációs kormány kerüljön. A korona iránt érzett hűségéből met zsufozásig megtöltötték a bizottság a párt lemondott és Titulescu megkezdte kormányalakítási kísérleteit. Maniu is-

A Lupuval folytatott tárgyalások sikertelensége esetén előreláthatólag létrejön az ugynevezett Mica intelecere, amely egységes blokkba tömörítene a Lupu-féle parasztpártot, Bratianu Georget és Averescut. Egyes értesülések szerint ugyanis a Bratianu Georgetal folytatott tárgyalások meghiusultaknak tekinthetők és a liberális párt valószínűleg azért foglalt állást a kormány mellett, hogy Bratianu George ne fejezhesse be kartell-tárgyalásait.

Stere Constantin egyébként csütörtök este megérkezett Bukarestbe és megkezdte tárgyalásait a szociáldemokrata párttal. A tárgyalások valószínűleg még az éjszaka folyamán befejezést nyernek.

délben felkeresték Argetoianu belügyminisztert és kijelentették, hogy kénytelenek felmondani az eddigi kartell-tárgyalásokat.

Hir szerint Bratianu György pártjából e határozat miatt több kilépés várható.

Dr. Lupu ma délelőtt tárgyalásokat folytatott Argetoianuval a kormánnyal kötött választási kartelljének gyakorlati megvalósításáról. Az Adeverul tudni véli, hogy Lupu kevesli a neki biztosított listavezetői helyeket és könnyen megtörténhetik, hogy az impulzív természetéről ismert politikus megsértődik és felmondja a további tárgyalásokat.

Elmaradt a minisztertanács

A ma délelőtti minisztertanácsot a bukaresti Politechnikumon lefolyt ünnepség miatt elhalasztották. A minisztertanács valószínűleg holnap ül össze és ez alkalommal foglalkozik a román-német konfliktussal. Valószínűnek tartják, hogy a német kormány Romániára akarja bízni az új német-román tárgyalások kezdeményezését és a kormány ez alól nem is fog kitérni.

A Lupta szerint Cuzaék a kormányt fogják támogatni a választásokon.

mertette Titulescu tárgyalásainak menetét és kiemelte azt a szerepet, amelyet a tárgyalások során a nemzeti parasztpárt vezetősége vitt.

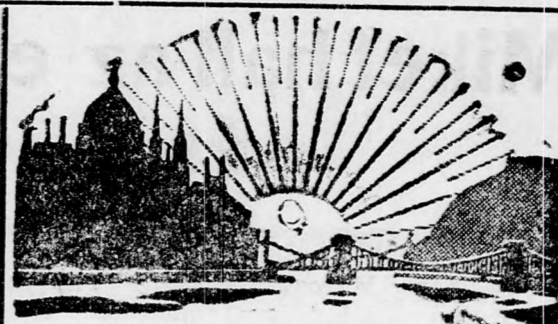
Titulescu meg is jelent az uralkodó előtt, de közismert, hogy nem kapott megbízást kormányalakításra, hanem Jorgát nevezték ki miniszterelnöknek. Jorga kormányalakításának körülményei közismertek, itt csak reflektálni akarok parlamentti beszédében tett ama állítására, hogy kérte támogatásunkat és mi azt megtagadtuk.

Mi történt Maniu és Jorga között

Egy közbeszólás formájában rögtön megcáfoltam Jorgának ezt az állítását, de a miniszterelnök ur a Nemaul Romanescben azt állítja, hogy ő kérte támogatásomat azon a beszélgetésen, amelyen még Titulescu kormányalakításának meghiusulása előtt azzal a kéréssel jött hozzám, támogassuk a Titulescu-kormányt, ha Argetoianu is benne lesz. Nem szokásom négyszem közt lefolyt beszélgetéseket nyilvánosságra hozni, de ha provokálnak, úgy kénytelen vagyok elmondani, mit is beszélünk mi akkor Jorgával.

Mi igaz Jorga kommunikéjából

A Neamul Románesc-ben megjelent egész kommuniké annyira igaz, mint az a kijelentése Jorgának, hogy sohasem akart miniszterelnök lenni. Amikor arra kért ama bizonyos beszélgetésen, hogy fogad-

Budapesti Nemzetközi Vásár

1931 MÁJUS 9-18

Nyugat és Kelet árucseréjének hatalmas piaca

2000 gyáripari szakma, a mezőgazdasági exportáru és a kézműipar termékeinek felvonulásával. Nemzeti pavilonok a külföldi ipar számára.

50 százalékos utazási kedvezmény Romániában a visszautazásnál Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásnál.

Vizummentes határátlépés!

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

Budapest-en,

a vásárirodánál, V. Alkotmány ucca 8. Clujban: az EUROPA (Sardev) megbízottjánál dr. Inlu Mezey, Piata Unirii és a Cie Int. de Wagons Lits cluji fiókjánál, Piata Unirii 18. és az „Európa” II, „Hermes”-nél Birou de Voiaj si Casa de Schimb Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13. Ezenkívül Nagy-Románia összes nagyobb városában, ahol e két utazási iroda fiókja, vagy a vásár közvetlen tb. képvisellete működik.

juk el Argetoianu miniszterségét, én ezt választottam: Sohasem üztünk személyi politikát, előttünk mindig az állam érdeke lebegett. Azonban, ha mint magánember semmi kofogásom sem lenne is Argetoianu ellen, noha megjárta már az averescánus, a nemzeti parasztpártot és a liberális pártot és mindegyiket a legnehezebb pillanatokban hagyta el, nem tekinthetem őt szakértőnek, hanem politikusnak, akinek a kormányban való jelenléte komoly aggodalommal töltene el a pártot. Ha Argetoianu miniszterségébe beleegyeznék, még csak csodálkozunk sem szabad majd, ha olyasmit tesz, ami előző ígéreteivel ellentétben áll, hiszen ő lenne az, aki joggal mondhatná: Miért fogadtatok el, ismeritek multamat. De ettől eltekintve, feltételünk volt az, hogy a kormány olyan tagjai legyenek, akik politikailag nem képeznek provokációt, vagy legalább is irítációt a kívánatos nyugodt atmoszférában. Mindezen kívül aggályaink vannak. Argetoianunak sokszor hirdetett pénzügyi politikája iránt. Komoly aggályaink vannak Argetoianu külpolitikája és belpolitikája iránt is, amely mindig lekicsinyelte a demokracizmust és ócsárolta a parlamentarizmust.

Ezután Maniu felsorolta azokat a törvényhozási újításokat, amelyeket a nemzeti parasztpárt hajtott végre.

— Olaszországban letartóztatták a berlini pénzeslevélhordó gyilkosát. Genovából jelentik: Schwan berlini postai alkalmazott gyilkosát, Rhenmt két nővérével egyik genovai szállodában letartóztatták. A gyilkos Lugano felől érkezett Olaszországba.

— Ujra megmozdult a föld Uj-Zélandban. Londonból jelentik: Az újzélandi Wellingtonból jelentik, hogy a Hawkes-Bai környékén új földlökések voltak. A lakosság rémülten menekült a szabadba és jelenleg is ott táborozik.

Megjelent! Megjelent!

TOLSZTOJ

a 20. század mérlegén

Irta: Dr. Stern Ignác

(Doktori értekezés a liegei egyetem filozófiai fakultásán)

Ára 60 lej és portó

Megrendelhető a szerzőnél: Cluj Str. Albinea 39., valamint az Uj Kelet könyv-osztályában a pénz előzetes beküldése mellett

Miket hall az ember a vidéken és a vonaton?

A platinagyomru ember is megbetegszik. Mommsen és Ebner

Vasárnap Marosvásárhelyre vitt az utam. El kell tehát mondanom, hogy másfél vagy két év óta ez volt az első város, ahol nem beszéltek gazdasági bajokról. Nem beszéltek, mert:

ez volt az első igazán verőfényes, szép eső- és havazásmentes napja a tavasznak;

mert dalosversenyt tartottak a városban, nagy felvonulásokkal, ifjúsági parádékkal;

mert vendégszerepelt a kolozsvári színház délutáni, esti és éjjeli előadásokkal. Ben Ami „Kajütjé” adták éjjel — csak felnőtteknek —, azt mondják, a felnőttek között több volt a mindkét nembeli öreg, mint a középkorú és fiatal. Másnap a kávéházban leginkább erről beszéltek és hír szerint az alsósnak egy új bemondását kreálták Vásárhelyen: a Kajütöt. Az összes adut, 44-et, vannakot, 100-ast és kétszázast ezentul rövidítés okából Kajütnek mondják be. Miért? Mert a gutaütésig izgalmas — magyarázza egy alsóbajnok.

A városban volt ezenfelül egy cirkusz is, amelynek egyik jókedvű elefántja végigspriccelte az első sorok publikumát. Erről is volt mit beszélni. A nehezen vagy sehogyse szerezhető pénzről, az új politikai orientációról, a bus jelenről és a kilátástalan jövőről tehát ezen a szép napon nem beszéltek a kedves székely városban, ahol találkoztam a Keren Hajjeszód egyik külföldi emberével és — ez is csoda! — a körülményekhez képest meg volt elégedve a gyűjtési akció eredményével.

De visszatérve a cirkuszra, azt mondták nekem, hogy a lángnyelvű artista megbetegedett. Ugyanaz, aki esténként egy félliter petróleumot nyelt, meggyújtotta a lehelletét, a szájából lobogó fátyla tört fel és bámulatba ejtette a közönséget. Nos, ez az emberi tüzhányó az ő fel nem olvasható platina gyomrát úgy megtörtönte, hogy a kolozsvári klinikára kellett szállítani szegényt. Állítólag egy gulyás okozta. Gulyás és nem flekken.

Azon ökoskodtak az emberek: stilusos-e vajjon ez Vásárhelyez. Ilyenekről beszéltek.

Hazajövet a vonaton egy fiatal barátommal utaztam, aki a csernovici egyetemen akarja elvégezni jogi tanulmányait. Figyelemreméltó dolgokat mondott erről a városról.

Ime:

A legutóbbi népszámlálás 130.000 lelket konstátált Csernovicban. Zsidók hetvenezren felül élnek benne, akik mindnyájan egyetlen hitközségbe vannak tömörítve. A mi fogalmaink szerint a legvallástalanabb zsidók a csernoviciaiak. Szombaton nyugitóval sem lehet találni egy zárt üzletet. Igaz, a templomok is nyitva vannak és a reggeli és muszaf istentiszteleteken megtelnek hívőkkel. A kereskedő, a munkás, az iparos, a hivatalnok abbahagyja egy-két órára a dolgát és megy a szombati istentiszteletre. Erre már berendezkedtek a nagy liberális rumliban, amikor mindazok, akik intelligenseknek akartak látszani, ambíciójukat találták a szombaton való munkatevésben. Odaát, a Prut tulsó partján a chasidizmus fellegrára épült Sadagorában, itt pedig a fölvilágosodottság tombolt.

De intézményeik a zsidó szolidaritást, a testvériséget, a rendszeret és okosságot hirdetik. A hitközség, amelynek 238 tisztségelősje van, állandóan az érdeklődés központjában áll, a városi és országos politika is körötte zajlik. A Jüdisches Haus és a Toinbey-Halle (egy Klinger hagyaték) a zsidó közösségi élet mintaszereü organizációjának központja. Két állandó zsidó színház van a városban. Köznapokon alig érdekes bennük játszani. De pénteken este, szombaton délután és szombaton este megtelik közönséggel. Vasárnap a gyülesek napja. A munkások, akik főleg az ORT-ban vannak megszervezve, állandóan gyüleseznek és nemcsak gazdasági ügyeiket vitatják hanem főleg általános zsidó kulturügyeket tárgyalnak. A Bund munkásotthont, népkönyvtár, könyvtárat tart fenn és saját színházat épít. Most megakadt az építkezés, de a tégel — nagyon erősödnek a munkások — fölépítik és fölavatják.

A zsidó diákokon, az iskolák, a kórház, az aggmenházak mintaszereük. Erdélyből tíz zsidó diák tanul az egyetemen. (Kolozsváron is körülbelül ugyanennyi

az orvosi fakultás bukovinai zsidó hallgatója.)

Mayer Ebner a legnépszerűbb közéleti ember Csernovicban, a gömbölyű, egészséges fejével, ősz hajával és temperamentos ágálsaival. Állandóan **bon mot**okat beszélnek róla. A legutóbbi esete már jónéhány hónapos, de azért még mindig közbeszéd tárgya. Amikor Schemarja Lewin Csernovicban járt, a telavivi vendégnek a banketten ötször kellett felszólálnia. A csernoviciai ugyanis szeretnek problémákat feladni vendégeiknek és Lewin az a szónok, aki maradék nélkül megfelel minden hozzáintézet kérdésre.

Késő volt, a fáradtság mindenkin meglátszott. Egyetlen ember volt fáradhatatlan: Mayer Ebner. Ő még nem intézett problémás kérdéseket a filozófus-vendéghez. Már hajnal volt és pohárral a kezében felállott. Az ifjúság szellemi átrétegződéséről intézett Schemarja Lewinhez néhány súlyos kérdést. Mindenki kíváncsi volt, vajjon ebben az agyoncsigázott

állapotban fog-e Schemarja Lewin érdemlegesen felelni. A vendég kezei közé temette arcát és mindenki azt hitte, hogy elaludt. Ebner befejezte a beszédét és Schemarja Lewin — felébredt.

Felébredt és válaszolt:

— Amikor én diák voltam Berlinben — kezdte — a történelemben Mommsen volt a mesterem. Különös ember volt, örökké sietett, mindig dolgozott és nagyon keveset beszélt. Beteges is volt s talán emiatt tartózkodott a sok beszéd-től. Egy esős napon kendővel a hátán kéziratcsomóval a hóna alatt sietett a nyomdába. Ekkor egy idős hölgy megállította és arra kérte, hogy legfeljebb tíz perc alatt magyarázza meg neki a Kant és Descartes-féle filozófiai rendszereket. Egvuttal magyarázza meg a tudomány legújabb állása szerint az Isten fogalmát. Én is valahogy úgy érzem magam, mint Mommsen. Mindazonáltal megpróbálok a setiben feladott problémákat megfejteni.

Es valóban felvillanyozta a közönséget tíz perces beszédével, amelyben pontosan, filozófikus szabotossággal határolta körül az ifjúság átrétegződésének minden vonatkozását.

Mayer Ebner meg volt elégedve, Lewin azonban sietve eltávozott a bankettől. Több problémát nem volt hajlandó azon a hajnalon megfejteni. (sz. i.)

A köztársasági spanyol kormány 200 millió pezetával emelte a nemzeti bank bankjegyalományát

London, május 7. Madridból jelentik, hogy a köztársasági spanyol kormány felhatalmazása alapján a spanyol jegybank a bankjegyalományt 200 millió pezetával emelni volt kénytelen, mert a tüke menekülése miatt nagy a pénzhiány Spanyolországban.

A bank alapszabályai szerint hat milliárd pezetát tarthat forgalomban s most az új intézkedéssel öt milliárdra tehető a forgalomban lévő bankjegyek összértéke. Emiatt nem lehet tehát még inflációról beszélni a mostani új kibocsátással kapcsolatban.

Juliusban együtt és egyszerre indul az északi sarkra a Graf Zeppelin és Wilkins „Nautilusa“

Nyolc amerikai, orosz, angol és német tudóst visz a Zeppelin

Berlin, május 7. Az amerikai Hearst sajtókonferencián és a friedrichshafeni léghajóművek között megállapodás jött létre a Graf Zeppelinnek Wilkins expedíciójával egyidejű sarkvidéki utba indítására. Eszerint a Graf Zeppelin léghajó, amelynek részére a Ferenc József-földön bázist létesítenek, nyolc amerikai, orosz, angol és német tudóssal fedélzetén júliusban északra indul s a Ferenc József-földön leszállást végez. A léghajó ott fogja bevárni Wilkins buvárhajójának, a Nautilusnak rádióüzeneteit s akkor száll fel a magasba, amikor a Nautilusról jelezni fogják, hogy már csak két napi járóföldre vannak a sarktól. A Graf Zeppelin az utra teljes északsarki feszer-

léssel indul. Be kell bizonyítania, ez utján a sarkvidéken való használhatóságát. Feladata lesz, hogy a kutató tudósokat a sarkpontra letegye s néhány nap múlva felszerel, hogy újabb élelmiszereket hozzájuk eljuttasson, majd később a kutatókat újra fedélzetre vegye s visszatérjen a bázisra.

Friedrichshafen, május 7. A Graf Zeppelin sarkvidéki utján személyzetel együtt összesen 45 utas vesz részt. A léghajó előreláthatólag július közepén indul a Ferenc József-földön részére elkészített bázisról a sarkpont felé s ez alatt állandó rádióösszeköttetésben lesz a jég alatt északra haladó Nautilusal.

Fény derül a mexikói őserdők kulturájára

Prága, május 7. Az elmúlt napokban sajtószerűs küldemény érkezett a prágai nemzeti múzeumba. Kilenc ládából állott a szállítmány és azték relikviákat tartalmazott. A nagy és bizonytalan értéket képviselő tárgyakat Genin Mexico Cityben élő francia tudós küldte a prágai múzeumnak. A relikviák Mexikó őserdeiből származnak, amelyek hihetetlen kincseket rejtenek magukban.

Rendszerint fölszáll a fúrge repülőgép az őserdő felé, ejtőernyővel leereszkednek a dzsungel közepébe és a helyszínen megindul a kutató munka. A régi, sokszínű és mégis sötét hátterű mexikói kultúra, melyet már számlálatlan vallási áldozatok vére itatott át, manapság már nemcsak a tudomány, hanem a nagyközönséget is lenyűgöztet. Eppen ezért Genin nagylelkű ajándéka a prágai

múzeumnak nem kis jelentőséggel bír. A szállítmány, mely néhány nappal ezelőtt érkezett a prágai múzeumba, nagyrésztben keramik tárgyakat tartalmaz. Olyanok ezek, mintha a még élő indián törzsek primitív műhelyeiből kerültek volna ki, főleg égetett agyagból készültek és hajdan evőeszközül szolgáltak. A figurális motívumok a nagy emlékgyűjteményben vannak képviselve, melyeket a fagyapó csomagok tömegéből göngyölték elő. Jaspishoz hasonló kőből, jadeitből készült rendkívül szép metszett figurák ezek, primitív istenképek a kézügyesség csinálta különböző formában. Fejek, maszkszerű arcok, amelyeket a kőbe véstek, át is furták azokat és nyilván a nyakon viselték. Az amulett nagy értékű és a párizsi és londoni aukción négyszeres árértékű szoktak elküldeni. Számtalan apró agyagfigura ke-

Modern zsidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lej beküldése ellenében pórtómentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

rült elő a mexikói ládából, emberi és állati figurák, groteszk, elváltozott formában. Megszámlálhatatlan arcok és fejek, komplikáltan diszített asz-szonykoponyák diadémmal. Karkötők, fülbevalók, melyek nagyon hasonlítanak az egyiptomiak faragványaihoz, sasfejek, kigyók és kacsák, apró állatok, kutyák, sakálók, teknősbékek és számtalan fantasztikus alaku állatfigura. Rengeteg kést tartalmaz a gyűjtemény. Az egyik kék fekete üveghez hasonló vulkanikus termékből készült. Az egyik ládában körülbelül 50 centiméter magas ülő istenképet és különböző törmelékűt küldtek, amelyek valószínűleg az aztékok architektúráját jelképezik. Nagyszámu primitív lámpák találhatók a gyűjteményben, melyekhez hasonlókat nálunk is találunk. Ezek egészítik ki az ősi Mexikó életéről való elképzelést. A mexikói relikviák értékét a közeli napokban fogja egy tudományos bizottság megállapítani.

— Két bomba robbant a kubai Havanna kormányzósági palotája közelében. Londonból jelentik: A kubai Havannában a kormányzósági palota közelében két bomba robbant. Egyik bomba 12 embert megsebesített. Az ismeretlen merénylők után nyomozást folytatnak.

— Elsüllyedt egy buzával megrakott uszályhajó. Bécsből jelentik: Passau és Linz között a Mühl torkolata közelében a Dunán egy hollandi motoroshajó által vontatott uszályok egyike a sziklás partnak sodródott és elsüllyedt. Az uszályon 50 vagon Manitoba-buza volt. A rakomány egy része a kiemelést után valószínűleg még használható állapotban lesz.

Soha

nem volt még ilyen nagymérvű árleszállítás a piacon Atheneaum olcsó könyvei

Barbusse: Erő, füzve	68 lej
A. France: Hátrahagyott irásai füzve	34 lej
Heltai: Írók, színésznők	68 lej
Thackeray: Titmarsch	34 lej
Mihály E.: Az autók elektromos felszerelése	170 lej
Szalay László: Mihály bácsi 194 oldal	51 lej
Blasco Ibanez: Mindenki asszonya 238 oldal	68 lej
Blasco Ibanez: A meghódított tenger 300 oldal	68 lej
Emil Zola: Tírése Raquin 284 oldal	68 lej
René Benjámín: Egy regényes élet 364 oldal	68 lej
Dos Passos: Newyork regénye oldalon, 2 kötet	102 lej
Bainville: Franciaország története 488 oldal, 2 kötet	102 lej
Ady Endre: A minden-titok versei	68 lej
Ady Endre: Uj versek	68 lej
Ady Endre: Illés szekerén	68 lej
Ady Endre: Szeretném ha szeretnének	68 lej
Ady Endre: A magunk szerelme	68 lej
Ady Endre: Ki látott engem	68 lej
Ady antológia 264 oldal, 234 vers	156 lej

Kapható:

Uj Kelet könyvosztályában Vidékre utárvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

H
Az UJ KELET
bánsági
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukare
Hátszög Er
Cikkeink után
megjelölés

— Zivatarrá dapestről jelentet időjárásprolen hőmérsékletamos időjárás. Budapest m volt.

— Négy asszolt egy házassáns. Strassburgel fiatalembereában tegnap meg akart fojtárségen töredelmondotta, hogy lengyel származs állandóan Párisban megpincernővel, akhány ezer frankHázasságot igéttazzanak egyűfognak esküdni, val. A leány hiStrassburgban szállodában vett leány mély álmvölegénye fojtórántotta az ajtóts így menekült Raviczki Kain beígéret ürügyével re s mindannyit bolta.

— Eltűnt egy ből jelentik: Né tűnt Kresztics grádi bankigazgató a családja köré hova lett Kresztic képzeli, hogy mmiért utazott el. után levelet kapo a bank vezetőség vidékről kelt és érdekelteket, hog a nővérénél beteg belí hirasás nem Kresztics családja esséssel kutat utána bankigazgató velen okból öngyilk

— Egy baconis Londonból jelent, mely azt vitatja, neve alatt megjehanem Francis E lamférfi és filozó Avonban behatolt san szidalmazni majd egy papíral koszoruk közé. A tatlan szidalmazka közt szélhámosna

— Ujabb borzországban. Páris lentés szerint Poszakadás vize árban számos házat jesen ki kellett ün méter magasan ábeli vetés teljes

— A szovjet A a világ legnagyobból jelentik: A N lap munkatársa (Államok) a hírcég tulajdonában tika gyárban lát fényszóróit, amé számarra készülné egy-egy öt láb átrkörből készült parabola-reflektor darabonként egy szerelnék, amelyel gvertafény erejű ki. A reflektorok gerészeti célokra: elhárítására készü levelező, a szovjet hallandó magát a kel a minden képfényszórókkal kón a legmagasabban is, ami nagyban e hárító útegek bizt

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Zivatarrá hajlamos idő várható. Budapestre jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint lényegesen hőmérsékletváltozással zivatarrá hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet Budapestben ma délben 22 fok Celsius volt.

— Négy asszonyt meggyilkolt és kirabolta egy házasságkötésű lengyel emigráns. Strassburgból jelentik: Az a lengyel fiatal ember, akit egy itteni szállodában tegnap éjjel letartóztattak, mert meg akart fojtani egy leányt, a rendőrségen töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy Raviczki Kainnak hívják, lengyel származású osztrák állampolgár s állandóan Párizsban él. A hét elején Párizsban megismerkedett egy lengyel pincérvével, akitől megtudta, hogy néhány ezer frank megtakarított pénze van. Házasságot ígért neki s rávette, hogy utazzanak együtt Ausztriába, ahol meg fogják esküdni, de a pénzt hozza magával. A leány hitt az ígértben. Utjukat Strassburgban megszakították és egy szállodában vették szobát éjszakára. A leány mély álmából arra ébredt, hogy völgyébe fojtogatja. Rémületében felrántotta az ajtót és kirohant a folyosóra s így menekült meg a biztos haláltól. Raviczki Kain bevallotta, hogy házassági ígértet ürügyével négy asszonyt csalt lepre s mindannyit meggyilkolta és kirabolta.

— Eltűnt egy belgrádi bankár. Belgrádból jelentik: Néhány nappal ezelőtt eltűnt Kresztics Ugleša tekintélyes belgrádi bankigazgató. Sem a bankban, sem a családjában körében nem tudják, hogy hova lett Kresztics és nem tudják el sem képzelni, hogy minden bejelentés nélkül miért utazott el. Két nappal az eltűnése után levelet kapott Kresztics felesége és a bank vezetésébe is. Mindkét levél Ujvidékről kelt és ebben arról értesítik az érdekelteket, hogy Kresztics Ujvidéken a nővérénél beteg fekszik. Ez a levélbeli híradás nem bizonyult igaznak. Most Kresztics családjában a legnagyobb kétségbeeséssel kutatnak utána. Attól tartanak, hogy a bankigazgató valamilyen eddig ismeretlen okból öngyilkosságot követett el.

— Egy baconista Shakespeare ellen. Londonból jelentik: Van egy elmélet, amely azt vitatja, hogy a Shakespeare neve alatt megjelent drámákat nem ő, hanem Francis Bacon, a nagy angol államférfi és filozófus írta. Egy baconista Avonban behatolt a kriptába, ott hangosan szidalmazni kezdte Shakespeare-t, majd egy papirlapot tűzött a siron levő koszoruk közé. A papirlap reprodukálhatatlan szidalmakat tartalmaz és többek közt szelvényt mondja Shakespeare-t.

— Ujabb borzalmas áradás Lengyelországban. Párizsból jelentik: Varsói jelentés szerint Poznan környékén felhősáradás vize áradást okozott. A városban számos házát és szuterén lakást teljesen ki kellett üríteni. Az uccákon is fél méter magasan áll az áradat. A környékbeli vetés teljesen elpusztult.

— A szovjet Amerikában megrendelte a világ legnagyobb fényszóróit. Londonból jelentik: A New York American című lap munkatársa Rochesterben (Egyesült Államok) a híres Eastman-féle Kodak-cég tulajdonában levő Bausch-Lomb optikai gyárban látta a világ legnagyobb fényszóróit, amelyek a szovjetkormány számára készülnek. Minden fényszóróhoz egy-egy öt láb átmérőjű, legfinomabb tükréből készült ezüst és vörösréz háttérparabola-reflektor tartozik. Mindegyikre darabonként egy 150 ampéres 1250 milliós gyertyafény erejű fényszórót sugároznak ki. A reflektorok partvédelmi és haditengerészeti célokra: főként légi támadások elhárítására készülnek, mert, úgy mond a levelező, a szovjet katonai dolgokban nem hallandó magát a véletlenre bízni. Ezekkel a minden képzeletet felülmúló erejű fényszórókkal könnyen meg lehet találni a legmagasabban repülő légi járműveket is, ami nagyban elő fogja segíteni az elhárító útegek biztos beállítását.

Párizsban Doumergue elnök jelenlétében megnyitották a nemzetközi gyarmatügyi kiállítást

Párizs, május 7. Doumergue elnök jelenlétében tegnap megnyitották a nemzetközi gyarmatügyi kiállítást, amelyen Algirt kupolás palota és minarett, Tuniszt souk-épületek, Marokkót a marakeschi-palota modellje és Rab Mansour kapuja, Francia Nyugat-Afrikát Dzsemé, ősi muzulmán falu, Kamerunt és Togot benszüllött falvak, Hátsó-Indiát hindu pavilon, Indo-Kinát az angkor-vati ötkupolás

templom mása, az Antillákat kreol házak, Madagaszkárt a Hova-dinasztia király palotája, Szíriát és Libiát damaskuszi és halebi arab-paloták, a Csendes-tengeri gyarmatokat kanak stiluu pavillonok képviselik.

A megnyitáson Liautey marsall beszédében méltatta az egyes gyarmatok jelentőségét a francia gazdasági élet szempontjából.

— Egy rajna-vezszfáliai városban a munkanélküliek tüntetését karhatalom verte szét. Berlinből jelentik: A rajna-vezszfáliai Hambornban munkanélküliek tömegtüntetését a karhatalom gumibotokkal verte szét. Számos letartóztatás történt. A vas- és szénipar centrumában a zavargások megismétlődésének lehetősége miatt nagy az izgalom.

— A német birodalmi kormány moratóriumot kér a jövételi fizetésekre? Berlinből jelentik: Beavatott politikai körökben híre terjedt annak, hogy a birodalmi kormány a belső szanálási program elkészítése után még a nyár előtt moratóriumot kér jövételi fizetési tekintetében, mert az adóbevételek állandóan katasztrófális visszaesést mutatnak s Németország nem tud megfelelni a Young-tervben előírt kötelezettségeinek.

— A népszövetségi ligák uniójának ideai kongresszusát e hónapban Budapestben tartja. Budapestre jelentik: A népszövetségi ligák uniója ideai kongresszusát május 22—28-án a magyar fővárosban tartja. A kongresszus a parlament üléstermében fog ülésezni, amelyet most első esetben engednek át kongresszusi ülésének céljaira. A kongresszuson megjelenő külföldi delegátusok száma meg fogja haladni a kétszázat. Svájc, Hollandia, Belgium, Dánia és Ausztria köztölték résztvevő delegátusok számát, Anglia 30 és Franciaország 15 delegátusának neveit is. A delegátusok tiszteletére a kormányzó esti ünnepet rendez. Bethlen miniszterelnök estélyt ad és vendégül látja őket Almássy László, a képviselőház elnöke is.

— Aranyérnél és az evel járó beldugulás, repedés, kelés, gyakori vizeleti inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál a természetes Ferenc József keserűviz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez.

— Királyi pompával ünnepeltek egy 13 éves életmentő diákok Washingtonban. New Yorkból jelentik: Ugyanazon a napon, amikor a szíami királyi párt Hoover elnök Washingtonban fogadta, még egy királyi pompával végbement fogadtatás történt. A köztársasági elnök vendégül látta a tizenhárom éves Bryan Untledt gimnáziumi tanulót, aki a télen egy hóvihárban élete kockázatásával öt tanuló társának az életét megmentette. A kis diákok az elnökség diszautója várta a washingtoni állomáson, ahonnan a Fehér Háza vitték és ott katonai díszrel fogadták, azután az elnök együtt ebédelte vele, éjszaka pedig a Fehér Háza szállt meg a kitüntetett kisdíák.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság (LUI, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnős kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FŐKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkél 143 millió lei

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Torda-Aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda Alsófehéregyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyvárad, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székudvarhely és Szt. Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyújváron, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végezz! Áruraktárai a vasut mellett.

NAPROL-NAPRA

Fitzmaurice ír ezredes, óceánrepülő, aki két évvel ezelőtt Köhl és Hühnefeld német pilótákkal átrepülte az óceánt, új óceánrepülést készít elő. Az ezredes június közepén gépén egyedül startol az óceánrepülő utra és leveleket, valamint postai csomagokat vállal Európába történő kézbesítésre.

A Daily Herald szerint egy fiatal angol orvos a rák okozóját abban vélte felfedezni, hogy a betegek véréből bizonyos alkotóelem hiányzik. Az orvos hat hónap óta folytat kísérleteket és pajzsmirigykészítményből előállított injekciós anyagot visz a vérbe, hogy pótolja a hiányzó alkotóelemet. A rákgyógyítás e módja már eddigiek szerint is sikerrel jár.

A washingtoni igazságügyminisztérium kimutatása szerint Renóban, az amerikai válogépek városában átlag két percenként felbontanak egy-egy házasság.

A Press Association távirata szerint a Chile partvidékétől mintegy hatszáz kilométer távolságra fekvő San Amrozio szigeten orkán pusztított. Nagy anyagi káron kívül mintegy ötven személy életét veszítette a vihar-katasztrófa alkalmával.

Ottawából jelentik, hogy a kanadai gabonára előlegeket nyújtó szervezetek válságba kerültek s így valószínű, hogy az ezévi termést nem tudják finanszírozni. A farmerek nagyon nehéz helyzetben lesznek az idén, mert a gazdák ezreit máris csak az tartotta meg valamennyire egyensúlyban, hogy termésműkre azonnal előleget kaphattak.

Primo Carnera, az olasz boxoló óriás június 10-én Sharkey-jel mérkőzik. Az olasz ökölvívót egyik filmgyár hangosfilmre szerződtette.

A Times jelenti New Yorkból, hogy az amerikai Felső-tó közelében Ashland mellett egy gépkocsi a tó vizébe zuhant az országutról. Három utasa már csak holtan került ki a kocsival a víz mélyéből.

Bremenben a hónap folyamán bulgár agrárkiállítás nyílik meg, amelyen gabonaműveket, gyümölcskonzerveket, selyembűt, rózsasárga és dohány-fajtákat állítanak ki a bulgár termelők.

Olcsó Balzac és Dickens könyvek

Balsac: Kispolgárok I—IV. kötet 125 L
Balsac: Goriot apó I—II. kötet 70 L
Dickens: Pickwick Klub I—IV. kötet 130 L
Dickens: Odon ritkaságok boltja I—II. kötet 77 L
Dickens: Nagy várakozások I—II. kötet 793 oldal 300 L

Az Athen eum olcsó könyvei

Földi Mihály: Hamlet királykisasszony 264 oldal 51 L
Mereskovszki: Örök utitársak 448 oldal 102 L
Pourtales: Liszt Ferenc élete 248 oldal 68 L
Pirandello: Forog a film 220 oldal 68 L
Sztinyai Zoltán Aranykarika (füzve) 54 L
Sztinyai Zoltán: Aranykarika kötve 84 L
Sinclair Lewis: Wrenn urunk füzve 54 L
Sinclair Lewis: Wrenn urunk kötve 84 L
Julien Green: Adrienne füzve 54 L
Julien Green: Adrienne kötve 84 L

Kaphatók az az UJ KELET könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (bélyegben is), vagy utánvétellel.

SPORT

Vasárnap: KAC—Haggibbor bajnoki, KAC—Haggibbor, oldboy

Cluj-Kolozsvár, május 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi sportprogramon két érdekesnek ígérkező meccs szerepel. A KAC—Haggibbor bajnoki a tabella kialakulására bír fontossággal, de a két csapat feljavult formáját tekintve szép küzdelemre is van kilátás. A bajnoki meccset egy nagyon érdekes mérkőzés előzi meg. A Haggibbor—KAC oldboy mérkőzés valószínűleg érdekesebb lesz, mint a juniorok találkozója. A régi Haggibbor gárdának legjobbjai, akik ma már léptek a futballsport porondjára, vonulnak fel a pályára, hogy a régi dicsőség mezején most valamivel lassabb tempóban frissítsék fel már kissé elcsontosodott izmaikat. Sugár, Wesel, dr. Hirsch, Pollák, Virág, Farkas... Ezer és ezer sportdrucker valaha tele szájjal üvöltötte ezeket a neveteket amikor a Haggibbor győzelmes éveiben a pályára felvonultak. Azt hisszük, ez a sportatrakció szép közönséget fog a pályára csalni.

Ugyancsak vasárnap játszik le a Haggibbor—KAC ifjúsági bajnokit is.

Kistenyésztők ügetőversenye az alsózsuki lóversenyek utolsó napján

Két mozgalmas nap után egy heti látogatás pihenő alatt a vasárnapi, május 10-i erópróba készülődnek a zsuki lóversenypálya döntőbe jutott győztesei. Egészen természetes, hogy az egy futamba összegyűlt bonchidai, illetve kolozsi győztesek közül lehetetlen megjósolni a győztest, annál is inkább, mert a két első napi győzteseknek teherföllettel is kell magukkal vinniök. Ez áll úgy az ügetőversenyre, mint a vágtaügetőversenyre. Az ügetőversenyekben 3 pár kanca és 4 pár mén, valamennyi bonchidai nevelés, fognak indulni ezuttal 25 km-es távon.

A bonchidai nevelésű csikók döntőjében 8 csikó indul. Egyik jobb mint a másik. Ez az utolsó alkalom a Maglód-csikóknak a 2 nap egymásután elszenvedett vereség kijavítására.

A kolozsi nevelésű csikók döntőjében a Rocketter-kancának igen meleg pillanatai lesznek, mert a kolozsi 15 mén igen kemény ló.

A nap csemegéje szakértők számára a 3 angol telivér első indulása.

A két Shenley Boy-mén és egy Hári János II. kanca versenye igazi nagy verseny színezetét kölcsönzi a döntők napjának. Hiszen a háború előtt sem kerültek ilyen nagyvívű apák utódai egy mezőnybe. A híres champion mén leánya ezuttal bebizonyíthatja, hogy nem üres beszéd a Hári János II. utódjairól szálló félelmetes hír.

Az akadályversenyben induló mezőnyben összekerül két eddig veretlen ló. Az egyik a telivér Marnita, a másik pedig a 408. Hangos-Nonius-kanca. Ez a kanca a bonchidai ménes rekordjait tartja 3000 m-es sik-, valamint 3250 m-es gátversenyben is. Marnita a tavalyi versenyek hőse. Meglátjuk, melyik a kettő közül hagyja el győztesen a pályát.

Utolsó, általános érdeklődést kiváltó szám a kistenyésztők ügetőversenye szerkesztés elő lovakkal 5 és fél km-es távon. Az eddigi jelentkezők számából ítélve az idek — habár ez még csak a második ilyenü verseny — messze felülmúlja a tavalyit. Jelentkezni lehet még a verseny színhelyén vasárnap d. u. 2 órakor.

Ezuton is figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a kistenyésztők ügetőversenyére nevezési díj (taxa inscriere) nincsen. Tehát teljesen költségmentes a részvétel. I. díj 2000 lej, II. díj 1000 lej, III. díj 600 lej, IV. díj 400 lej. Továbbá mind azok, akik az 5 és fél km-es távot 22 percen belül megteszik, 100 lej jutalom-ban részesülnek.

A versenyre a rendező délutáni szamosvölgyi személyvonat előtt külön vonat indul d. u. háromnegyed 2 órakor. Autobuszok d. u. 1-től állandóan közlekednek.

KÖZGAZDASÁG

Vevősztrájk a nemzetközi fém-piacon

Hamburg, május 7. A kereskedelmi fém-piacokon ugyszólván vevősztrájk tört ki, amelyet a kedvezőtlen statisztikai helyzet és a fémfeldolgozó iparok gyenge foglalkoztatása magyaráz meg. A fém-bessz olyan méreteket öltött, hogy április végével a háború utáni időszak újabb mélypontjához jutottunk. Április első felében ugyan a réz, ólom és cink barátságos irányzat mellett magasabb árakat értek el, ez a kedvező helyzet azonban csak rövid ideig tartott és a legutóbbi wall-streeti események óta, amelyek az amerikai gazdasági helyzet fejlődésére olyannyira jellemzők, újabb árzuhanás következett.

Mindenütt bekövetkezett a termelésnek többé-kevésbé önkéntes korlátozása, ami azonban nem volt elégséges, mert hatalmas fémkészletek nyomták mindenütt a piacot. Nem is számíthatunk tartós javulásra mindaddig, amíg be nem következik ezeknek a

készleteknek lényeges csökkenése, bár a legutóbbihoz hasonló árzuhanásoknak feltételeül meg lesz legalább is átmenetileg a reakciója. A réz- és cink-készletek láthatólag már meghaladták legmagasabb értéküket, ellenben az ólom- és önkészletek az utolsó kimutatások óta csak gyarapodtak. Április hónapban még erősebben jutott kifejezésre a termelőknél az a törekvés, hogy közös akció segítségével stabilizálják a piacokat, eddig azonban minden intézkedés kudarcot vallott mivel a fogyasztás gyorsabb tempóban esik, mint a termelés. Különösen fontos az a tény, hogy Amerikában elmaradt a konjunktúra javulása, mivel eddig az Unióra esett a világ fémfogyasztásának fele. Az óceánon túlra jövő jelenések azonban azt mutatják, hogy ezidén a javulás csekélyebb volt, mint más években és a legfontosabb fémfeldolgozó iparok foglalkoztatottsága az idén nem kielégítő.

Színház—Mozi

Román Opera műsora

Péntek, május 8: Szevillai borbély. (V. Chicideanu fellépésével.)

Vasárnap, május 10 (délután): Népünnepély.

Hétfő, május 11: Rigoletto. (V. Chicideanu fellépésével.)

Szerda, május 13: A windsori vig nők.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Péntek, május 8.

Bukarest. 12: Grammofón. 16: Zenekar. 19: Színházi csevegés. 19.30: Grammofón. 20: Hegedűhangv. 20.30: Előadás. 20.45: Sztravinszkij-est. 22: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. —

Szenzációsan olcsó könyvek!

Ferrero: A világhódító Róma, A római világbirodalom, Antonius és Cleopatra, Augustus köztársasága, Julius Caesar kötetenként 60 L
Emerson: Essayk 40 L
Snyder: A modern természettudomány 40 L
Wagner: A művészet és forradalom 40 L
Carnegie: Napjaink problémái 40 L
Chesterton: Hagyományok és hazugságok 40 L
Finot: A boldogság tudománya 53 L
Meesnikov: Optimista világnézet 40 L
Ostwald: Feltalálók, felfedezők 35 L
Woodrow Wilson: Az új szabadság 40 L
Schmidt: A relativitás tanának világszemlélete 40 L
Salló Tamás: Nincs más megoldás 40 L
Műszaki könyvek:
Horváth László: A rádióamatőr kézikönyve 170 L
Török Elemér: A rádió kézikönyve 136 L
Molnár János: Gyakorlati rádiókönyv 136 L
Balog Artur: Rádió-Telefón 81 L
Balog Artur: Rádiókészülékek szerelése II. rész 136 L
Rátkai Endre: Lánghegesztés és vágás 80 L

Morvai: Villamosság a gyakorlatban I—V. kötet 92 L
Morvai: Cséplőgépek 20 L
Balzac: Két elbeszélés 20 L
Balzac: Ferragus 20 L
Heijermans: Ghettó, dráma 50 L
Móricz Zsigmond: Buzakalász, szindarab 50 L
Flers és Croisset: Hazatérés, vígjáték 50 L
Wachthausen: A negyvenéves aszszony, színmű 50 L
Szomorv Dezső: Szaboki Zsigmond Rafael 50 L
Iuigi din San Giusto: Fédé 50 L
Oszipov, Szlucsevskij és Karazin: Elbeszélések 20 L
Kosáriné: Pityu, Ieblanek: A kivájt tü. Kisbán: Az erősebb, Armont és Bousquer: A nagyságos asszonytáncosa, összesen 99 L
Meyrink: A zöldarcú kísértet 30 L
Wagner: Beethoven 58 L
Brandes: Anatole France 58 L
Operaismertető:
Mozart: Figaró lakodalma 34 L
Leoncavailo: Bajazzok 34 L
Poldini: Farsangi lakodalom 34 L
Erkel: Hunyadi László 34 L

Kaphatók az „UJ KELET” könyvosztályában

Vidékre utárvétél, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk.

Brünn. 17.40: Ifjúsági zene. 21: Hangverseny.
Bern. 21.30: Puccini-est.

Szombat, május 9.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hírek. 16: Rádiózenekar. 17: Időjelzés, hírek. 18: Rádióegyetem. 19: Grammofón. 20: Opera. Szünetben hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.15: Séta a nemzetközi kiállításon. — 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek. 4: Novellák. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Novellák. 5.30: Hangverseny. 6.40: Zsoldos Benő műveiből felolvasás. 7: Mit üzen a rádió. 7.50: Tárogató est. 8.50: Hangv. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 19.30: Parasztszene.

Berlin. 20: Zenekari hangv. Mendelssohn, Schubert, Lahombe, Strauss, Lehár, stb. művei.

Breslau. 19.30: Szórakoztató zene. Stuttgart. 22.20: Szórakoztató zene.

Varsó, Kattowic, Poznan. 22.15: Chopin művek zongorán. 23: Tánczene.

Milánó. 22: Magán-, karének és zenekar.

Róma. 21: Opera. Pozsony. 19.05: Fuvószene.

Brünn. 18.50: Zongorahangv.

Oslo. 20: D'Albert: Hegyek alján című operája.

Stockholm. 19.30: Szórakoztató zene. Toulouse. 20.30: Operett-dalok. — 22: Grammofón. 22.45: Szimf. zene.

Apro hirdetések

Önállóan dolgozó varróléányok felvételnek. Cím a kiadóban.

FIATAL kiscsaládu מלמד vagy נשוא esetleg משהת אלמst keres, kis fizetéssel. Lebovits Hermann Halmeu, jud. Satmar.

Mindennap frissen fejt kóser tehen és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt caecemotéj kapható Schwartz Ignác né vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Azonnal elfoglalható, szép, egészséges, teljesen különbejárható elsőemeleti szoba, butorozva, vagy butor nélkül, fürdőszobahasználattal is kiadó. Str. Berthelot 12.

Erdély nagy városában lévő ügyvédi irodába keresek egy utolsó vizsgái előtt álló izraelita ügyvédjelöltet. Ha a huzomat, ki 19 éves csinos leány, butorral, keletgyével és némi hozománnyal rendelkezik, elveszi a vizsgák letételében támogatást és nyugodt megélhetésüket biztosítom. Választ „Ügyvédjelölt” jellegre a kiadóba kéretnek.

Egy üzletberendezés pulttal eladó. értekezni Timár ueca 13. Rottenberg.

Keresek német tanulóhoz egy partnernőt. Tanárnőm bécsi nő és kitűnő módszerrel, olesón tanit. Cimeket a kiadóba kérem leadni.

Keresünk Cluj, Oradea, Arad, Szatmár és Sziget városokban felállítandó szikvizgyáraink részére garanciával rendelkező vezetőket. Radiana szénsavgyár, Málnás Bai.

MEGJELENT

SALAMON LASZLÓ (SALLÓ TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

Ara: című tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról. Minden intellektuális embernek, minden a kor győtrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

Utárvétél küldi az Uj Kelet könyvosztály.

XIV. EVF. Cluj—Kolo május 9 5691 ÉV

Az Uj Kelet az e és bánági zsi napi Cikkeink utárv forrás megjelöl m Kéziratokat nem megörzésükre n

Dezer konjur

Minden egyes megvannak nálunk és egyedülálló k román politikai él misem változott a esztendő alatt, hogy a nemzeti bek között a közér sikerült elérnie Az összes lapok te belépési nyilatko lekkel és pártcseser Valóságos népván politikusok között, lógiát politikai kö zödést cserélnek, képviselői mandát rosabb stallumot, v tárcát biztossana

A legtöbb kilép nemzeti parasztpá És ez magától ért most távozott el, a szerencsesebb köv hatalomról. Hosszú kilátás, ami terr bitja azokat az elmúlt két és fél é ahhoz, hogy a ha létet biztosító ár nek. A kilépők közé személyek voltak, Petrovici és Hatie ki lehetne egészite viselővel és prefek tonosság hiveinek nem látnak semmi különbséget egy M Iorga-kormány kö szó, hogy hivatalo is megtarthassák.

Hogy a két kor sok tekintetében lesz, az nem látszik parasztpárt ki fog kilépéseket, mint tólak ki fogja he kormányzás szom is. De csak ez a hogy alkalmat ad a pártból való kil nem maradt konz vallott demokratil

Ezen azután se az, hogy az össze történet meg, mentet feloszlat hogy a párt rövid is nem kerülhet v

A többi pártok ha kisebb mérté dcs-csere, vagy a argotban nevezik Az utolsó pillanati hogy a választási alakulnak ki s n tudja inkább bi mandátumot. Sem aversezkanusok, nem tudták, ho kormányval a sem. Ez a várak esert egészen a való nem lett a féle liberális pá Ettől kezdve a visszavandorlása és nines kizárva. tianu, aki családi fel az uralkodér radpi.